

Phẩm 47: CHÂN NHƯ (1)

Lúc bấy giờ, các Thiên tử của cõi Dục, cõi Sắc, mỗi vị đều mang các thứ hương bột Đa-yết-la, Đa-ma-la, Chiên-đàn ở cõi trời, lại cầm những loại hoa sen xanh, hoa sen đỏ, hoa sen vàng, hoa sen trắng, hoa mỹ diệu hương, hoa mỹ diệu âm, hoa đại mỹ diệu âm cũng của cõi trời, từ xa tung rải cúng dường Phật, rồi đi đến chỗ Đức Thế Tôn, đảnh lễ sát chân, lui ra đứng một bên, bạch:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế rất là sâu xa, khó thấy khó biết, chẳng thể suy tìm, vượt mọi cảnh giới suy tìm, vi diệu vắng lặng, phải là bậc thông tuệ mới có thể biết được, chẳng phải hàng tầm thường trong thế gian có thể tin tưởng, lãnh hội được. Ngay khi chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, ở trong kinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa ấy, đều nói thế này:

Sắc tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là sắc; thọ, tưởng, hành, thức tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là thọ, tưởng, hành, thức.

Nhãn xứ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là nhãn xứ; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ.

Sắc xứ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là sắc xứ; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ.

Nhãn giới tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là nhãn giới; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới.

Sắc giới tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là sắc giới; thanh, hương, vị, xúc, pháp giới tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là thanh, hương, vị, xúc, pháp giới.

Nhãn thức giới tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là nhãn thức giới; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới.

Nhãn xúc tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là nhãn xúc; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc.

Các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra; các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra.

Địa giới tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là địa giới; thủy, hỏa, phong, không, thức giới tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là thủy, hỏa, phong, không, thức giới.

Vô minh tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là vô minh; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là hành cho đến lão tử.

Bố thí ba-la-mật-đa tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là Bố thí ba-la-mật-đa; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã ba-la-mật-đa tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là Tịnh giới cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Pháp không bên trong tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là pháp không bên trong; pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không

rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh.

Chân như tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là chân như; pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn.

Bốn Niệm trụ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là bốn Niệm trụ; bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo.

Thánh đế khổ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là Thánh đế khổ; Thánh đế tập, diệt, đạo tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là Thánh đế tập, diệt, đạo.

Bốn Tĩnh lự tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là bốn Tĩnh lự; bốn Vô lượng tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là bốn Vô lượng; bốn Định vô sắc tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là bốn Định vô sắc.

Tám Giải thoát tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là tám Giải thoát; tám Thắng xứ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là tám Thắng xứ; chín Định thứ đệ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là chín Định thứ đệ; mười Biến xứ tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là mười Biến xứ.

Pháp môn giải thoát Không tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là pháp môn giải thoát Không; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện.

Năm loại mắt tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là năm loại mắt; sáu phép thần thông tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là sáu phép thần thông.

Pháp môn Tam-ma-địa tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là pháp môn Tam-ma-địa; pháp môn Đà-la-ni tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là pháp môn Đà-la-ni.

Mười lực của Phật tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là mười lực của Phật; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Quả Dự lưu tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là quả Dự lưu; quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán.

Quả vị Độc giác tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là quả vị Độc giác.

Trí Nhất thiết tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là trí Nhất thiết; trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng.

Quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật tức là trí Nhất thiết trí, trí Nhất thiết trí tức là quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật.

Vì sao? Vì hoặc chân như của sắc, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận;

hoặc chân như của thọ, tưởng, hành, thức, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của nhãn xứ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của sắc xứ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của nhãn giới, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của sắc giới, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của thanh, hương, vị, xúc, pháp giới, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của nhãn thức giới, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của nhãn xúc, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của địa giới, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của thủy, hỏa, phong, không, thức giới, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của vô minh, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của Bồ thí ba-la-mật-đa, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc

chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của pháp không bên trong, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của chân như, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của bốn Niệm trụ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của Thánh đế khổ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của Thánh đế tập, diệt, đạo, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của bốn Tĩnh lự, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của bốn Vô lượng, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của bốn Định vô sắc, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của tám Giải thoát, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của tám Thắng xứ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của chín Định thứ đệ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của mười Biến xứ, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của pháp môn giải thoát Không, hoặc chân như của trí Nhất thiết

trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của năm loại mắt, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của sáu phép thần thông, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của pháp môn Tam-ma-địa, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của pháp môn Đà-la-ni, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Này Xá-lợi Tử, vì chân như nơi mười lực của Phật, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của quả Dự lưu, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của quả vị Độc giác, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của trí Nhất thiết, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận; hoặc chân như của trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

Hoặc chân như của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, hoặc chân như của trí Nhất thiết trí, hoặc chân như của tất cả pháp đều là một chân như, không hai, không khác, cũng không cùng tận.

